

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

- Ο τίτλος του Κειμένου 1, «Η λογοτεχνία ως διπλωματία: Για να μας διαβάσουν έξω», ελλειπτικός και περιεκτικός, είναι άμεσα συνυφασμένος με το θέμα του, δηλαδή το τι πρέπει να γίνει, ώστε η ελληνική λογοτεχνία να διαβάζεται στο εξωτερικό. Υπηρετεί τόσο τον πληροφοριακό όσο και τον ρητορικό του ρόλο, καθώς συνοψίζει εύστοχα το περιεχόμενο του κειμένου, προαναγγέλλοντας ταυτόχρονα το επίσημο ύφος του και δίνοντας έμφαση στη συλλογικότητα (χρήση του α' πληθυντικού προσώπου).
- Παράλληλα, σχετίζεται και με τη θέση της αρθρογράφου ότι η ελληνική λογοτεχνία μπορεί να λειτουργήσει και ως μέσο διπλωματίας, με σκοπό να διαβάζεται από το διεθνές κοινό. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο τίτλος χωρίζεται σε δύο μέρη, που συνδέονται μεταξύ τους με την άνω και κάτω τελεία. Το πρώτο σκέλος, ελλειπτικό και ονομαστικό, συνοψίζει τη θέση της συντάκτριας, ενώ το δεύτερο, ελλειπτικό και ρηματικό, συνοψίζει το θέμα του κειμένου. Η άνω και κάτω τελεία τονίζει τη σύνδεσή τους, τη σχέση ανάμεσα στο μέσο και στον σκοπό.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

Στο Κείμενο 1 η αρθρογράφος υποστηρίζει ότι το λογοτεχνικό έργο δεν είναι το αποτέλεσμα μιας αυθόρμητης έμπνευσης, όπως συνήθως πιστεύεται, αλλά το προϊόν μιας προελημμένης απόφασης, μιας συνειδητής και κοπιαστικής προσπάθειας. Για να τεκμηριώσει τη θέση της αυτή και να την καταστήσει πειστική, επικαλείται την αλάνθαστη αυθεντία των τριών μεγαλύτερων ποιητών της νεοελληνικής λογοτεχνίας, του Διονυσίου Σολωμού, του Οδυσσέα Ελύτη και του Γιώργου Σεφέρη, παραθέτοντας αυτούσια τα λόγια-τη μαρτυρία τους. Και οι τρεις συνέδεσαν συνειδητά το λογοτεχνικό τους έργο με τον τόπο και τη γλώσσα τους, με τη δράση, το δράμα και την ιστορική πορεία του ελληνικού λαού. Η επιλογή του συγκεκριμένου μέσου πειθούς προσδίδει αντικειμενικότητα, κύρος και αξιοπιστία στην άποψη της αρθρογράφου, αυξάνοντας την πειστικότητά της και ενισχύοντας το ήθος της.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

«Είναι πάντα μεγάλη χαρά για έναν συγγραφέα να βλέπει τη γραφή του να ξεπερνά τα σύνορα και να διαβάζεται από ένα κοινό που δεν περίμενε να προσεγγίσει μέσα από το βιβλίο του.»

Παραδείγματα ποιητικής λειτουργίας της γλώσσας:

- ο να βλέπει τη γραφή του να ξεπερνά τα σύνορα
- ο να προσεγγίσει

Μετασηματισμός στην αναφορική λειτουργία της γλώσσας:

«Είναι πάντα μεγάλη χαρά για έναν συγγραφέα να μαθαίνει/πληροφορείται ότι το έργο του γίνεται γνωστό στο εξωτερικό και διαβάζεται από ένα κοινό που δεν περίμενε να συγκινήσει/ευαισθητοποιήσει μέσα από το βιβλίο του.»

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

- ο Το Κείμενο 3 αναφέρεται στην αναζήτηση και στην απόκτηση, εκ μέρους του κειμενικού υποκειμένου-ποιητή, μιας ξεχωριστής, προσωπικής ποιητικής ταυτότητας. Ο αφηγητής-ποιητής εξομολογείται σε α' ενικό πρόσωπο («προσπαθούσα να βρω», «έγραφα») την ανάγκη του να βρει το δικό του ποιητικό στίγμα. Το κατόρθωσε μέσω μιας αποκαλυπτικής εμπειρίας-έλλαμψης, που γέννησε ξαφνικά στο μυαλό του η εικόνα ενός ελβετικού καταρράκτη. Θέλησε δηλαδή τα ποιήματά του να μην περιγράφουν ή να μην αφηγούνται απλώς κάτι με λογικό τρόπο, αλλά να αποκτήσουν τη ροή των υδάτων του καταρράκτη, να συμπεριλάβουν δηλαδή τα πάντα, να αποτυπώσουν το διαρκές γίνεσθαι των πραγμάτων και της ζωής, της συνειδητής και της ασυνειδης, και να γίνουν ποιήματα-γεγονότα, ανεξάρτητα από κάθε λογική, αισθητική και ηθική αντίληψη. Με αυτόν τον τρόπο, ο Ανδρέας Εμπειρικός βρήκε την ποιητική του ταυτότητα, την οποία αποδίδει παραστατικά στο κείμενο ποιητικής που τιτλοφορεί «Αμούρ-Αμούρ», μέσα από τις μεταφορές «ροή του γίνεσθαι», «ποίημα δυναμικό», «ποίημα ολοκληρωτικό», «ποίημα γεγονός».
- ο *Ο μαθητής/η μαθήτρια διατυπώνει ελεύθερα τις σκέψεις και τα συναισθήματά του/της, ανάλογα με τον παραστατικό του/της κύκλο και τις προσλαμβάνουσες που έχει. Οποιαδήποτε διαπίστωση από τους/τις μαθητές/μαθήτριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να τεκμηριωθεί με στοιχεία/χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.*